

Asia: VN/15915/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 b §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n lausuntoa otsikkoasiassa. EK kiittää lausuntopyynnöstä. Lausuntonamme esitämme seuraavan.

- EK vastustaa esitettyä muutosta ja pitää sitä tarpeettomana.
- Esitystä tulisi korjata ainakin jättämällä julkisesti noteeratut yhtiöt sekä finanssilaitosten myöntämä rahoitus esityksen ulkopuolelle, sillä muuten esitys johtaa ennakoimattomiin lopputuloksiin.
- Esityksen varsinaisena tavoitteena ei ole veropohjan turvaaminen. Sen sijaan esitys perustuu poliittiseen tarpeeseen saada erään yksittäisen yrityksen vähentämät korot jatkossa vähennyskelvottomiksi. Esitys on erityisen ongelmallinen siksi, että se osuu ”varsinaisen kohteensa” lisäksi verovelvollisiin sattumanvaraisesti esimerkiksi ensimmäisessä kohdassa kuvatuin tavoin.
- Esitys on ennenaikainen, sääntelyä tarpeettomasti monimutkaistava ja sekä veroviranomaisten että verovelvollisten hallinnollisia kustannuksia perusteettomasti lisäävä. Vuoden 2022 alusta voimaan tulleen, edellisen kiristyksen vaikutukset tulisi selvittää ennen esityksen antamista. Esityksessä todetaan, että puutteellisten tietojen vuoksi ei johtopäätöksiä tuoreen sääntelyn tehokkuudesta tai tehottomuudesta voida tehdä, minkä pitäisi olla selkeä osoitus sääntelyn ennenaikaisuudesta. Ennen arvioinnin tekemistä ei lisäkirstyksiä tulisi tehdä.

Esitys on ennenaikainen.

Esityksessä todetaan, että ”Korkorajoitussääntely ja siihen liittyvä tasevapautussääntely on monimutkainen kokonaisuus, joten kattavan arvioinnin edellytyksenä on riittävien tietojen

saaminen. Vuoden alussa voimaan tulleiden kiristysten vaikuttavuutta on vaikea arvioida etukäteen, koska sääntelyn lopullista vaikutusta tasevapautuksen käyttöön voidaan arvioida aikaisintaan vuoden 2023 lopussa, kun vuoden 2022 verotus on valmistunut ja verotustiedot ovat saatavilla.” ”Huomattava myös on, että tasevapauden edellytykset arvioidaan verovuoden lopun tilanteen mukaan, mikä vastaa käytännössä tilikauden päättymishetkeä. Tällä hetkellä ei vielä ole tietoa yritysten taserakenteesta verovuoden 2022 lopussa, jolloin uutta sääntelyä sovelletaan ensimmäisen kerran. Ei myöskään voida tietää, mitkä yritykset tulevat vaatimaan tasevapautusta vuoden 2022 verotuksessa.” ”Kuitenkin osin puutteellisten tietojen johdosta asiaan on jäänyt siinä määrin epävarmuutta, ettei varsinaisia johtopäätöksiä sääntelyn tehokkuudesta tai tehostomuuudesta ole voitu tehdä.”

Kyseiset lainaukset osoittavat, että esitys on ennenaikainen. Esitystä ei tulisi edistää ennen kuin vuoden alusta voimaan tulleiden kiristysten vaikutukset on mahdollista arvioida.

Julkisesti noteeratut yhtiöt on jätettävä kiristysten ulkopuolelle, samoin finanssilaitosten antama rahoitus.

Yrityksellä voi olla pörssin kautta osakkeenomistajina yhteisöjä, jotka ovat myös yrityksen rahoittajia esimerkiksi niiden jälkimarkkinakelpoisten velkakirjojen omistajina. Yrityksellä ei voi olla tietoa osakkeenomistajien ja rahoittajien keskinäisistä etuyhteyksistä (jos sellaisia on). Ongelma koskee erityisesti ulkomaisia omistaja- ja rahoittajatahoja, mutta myös esimerkiksi syndikoitua rahoitusta, jossa yksi pankki toimii järjestelijänä ja kerää mukaan muita pankkeja osallistumaan varsinaiseen rahoitukseen.

Näiden ongelmien välttämiseksi EK esittää, että julkisesti noteeratut yritykset tulisi jättää sääntelyn ulkopuolelle. EK esittää lisäksi, että finanssilaitosten antama rahoitus tulisi sulkea sääntelyn ulkopuolelle

Esitys voi jättää lukijalle virheellisen kuvan nykytilasta, ja mahdollisuuksista tasetestin lainsäätäjän tahdon vastaiseen hyödyntämiseen.

Esityksessä todetaan, että ”(t)ämä oikeuskäytäntö huomioon ottaen on todennäköistä, että ne tilanteet yleistyisivät, joissa yhtiön omistusketjussa olevilla rahastoilla ei ole sellaista määräysvaltaa, jonka perusteella tasevertailu estyisi. Mahdollista siten on, että erilaisissa rahasto-rakenteissa voidaan nykyistä useammin tasevapautusta hyödyntämällä siirtää tuloa Suomen verotusvallan ulkopuolelle.” Kohdassa viitataan toki jäljempänä määräysvallan käsitteeseen ja sen määrittelyyn, mutta lukijalle mahdollisesti syntyvää väärää mielikuvaa ei korjata. Jäljempänä esityksessä viitatus KHO:n oikeuskäytännön ja vuoden 2022 alusta voimaan tulleen muutoksen perusteella on kuitenkin selvää, että konsernin omistusrakenteessa mukana oleva rahasto ei edes pysty järjestämään konsernin rahoitusta siten, että tasetestiä voitaisiin käyttää. Vertailutaseena ei ole yksiselitteisesti

mahdollista esittää sellaisia taseita, jotka on laadittu ainoastaan tasevertailua varten, mutta jotka eivät ole vahvistettuun konsernitilinpäätökseen perustuvia, tilintarkastettuja taseita.

Infrastruktuuripoikkeuksen laajentaminen on kannatettavaa.

EK kannattaa lähtökohtaisesti esitysluonnoksen ehdotusta infrastruktuuripoikkeuksen laajentamiseksi julkisiin infrastruktuurihankkeisiin.

Esitys tulee todennäköisesti vaikeuttamaan liiketaloudellisesti ja ympäristönäkökohdista perusteltuja investointeja. Tämä koskee erityisesti energia-alaa.

Esityksen vaikutusarviossa todetaan, että ehdotetut muutokset monimutkaistaisivat nykyistä sääntelyä ja niiden arvioidaan lisäävän verovelvollisen hallinnollista taakkaa sekä Verohallinnon hallinnollisia kustannuksia. Samalla esitysluonnoksen mukaisella käytännöllä ei arvioida olevan itsenäistä vaikutusta verotuottoon. Myös riski siitä, että korkovähennysrajoituksella olisi kielteisiä vaikutuksia investointeihin, kasvaisi esityksen myötä hieman nykyisestä.

Korkovähennysoikeutta koskevaa sääntelyä on muutettu lähiaikoina useita kertoja. Jatkuvat uudistukset lisäävät yritysten investointiympäristön epävarmuutta. Sääntelyn jatkuva muuttaminen on ongelmallinen pääomaintensiivisten toimialojen, kuten kemian- ja teknologiateollisuuden sekä energia-alan näkökulmasta.

Energia-ala on suuressa murroksessa. Muutoksia edellyttävät sekä Venäjän hyökkäyssodasta aiheutunut energiakriisi, ilmastotavoitteiden saavuttaminen ja toimitusvarmuudesta huolehtiminen. Poukkoileva päätöksenteko heikentää investointiympäristöä tilanteessa, jossa edessä ovat todella merkittävät investoinnit.

Esimerkiksi sähkön kulutuksen ennakoidaan kasvavan Suomessa energiamurroksen myötä 50 prosenttia vuoteen 2040 mennessä. Tuuli- ja aurinkoenergian tuotantomäärät kasvavat tulevaisuudessa merkittävästi. Ilman merkittäviä investointeja uusiutuviin energianlähteisiin ei ole mahdollista saavuttaa Suomen hiilineutraalisuustavoitteita. Esimerkiksi vetytalouden edistämisessä vihreän energian saatavuus on ehdoton edellytys.

Esityksen kieliasua koskeva huomio

Esityksessä lausuntopalautetta käsittelevässä osuudessa mainittu termi ”verovälttely” lienee käänkösvirhe englannista Suomeen (tax evasion). Suomenkielisessä vero-oikeudellisessa kirjallisuudessa sekä viranomaisohjeistuksessa ilmiötä on vakiintuneesti kuvattu sanaparilla ”verotuksen välttäminen”.

Kunnioittavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Penna Urrila

Johtaja

Isomaa Anita
Elinkeinoelämän keskusliitto EK